

ויזרע יצחק

פרשת "ויקרא-זכור"	עלון מס 3	כניסת שבת	יציאת שבת
הפטרה "ויאמר שמואל"		ת"א 17:26	18:25
ח' אדר ב' תשס"ח		י"ם 17:08	18:24
		חיפה 17:25	18:22

יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" בני-ברק – בעריכת ע"ה בן חמו יוסף

הגיגים מהפרשה

"ויקרא, אל משה" (א, א)

אומר רבי מרדכי הכהן: היה משה ירא שקריאת ה' דווקא אליו, בפתיחת ספר "תורת כהנים", עלולה לגרום צער לאהרן ששמו לא נזכר בכל פרשת "ויקרא" אפילו פעם אחת. ועל מנת להפיס את דעתו של אהרן כתב: "ויקר אל משה" לשון "מקרה" כלומר רק מקרה הוא שה' קרא לו ולא לאהרן. אבל הקב"ה ציווהו לכתוב "ויקרא". התחכם משה וכתב: "ויקרא" באל"ף זעירא, לומר, רק מקרה הוא שנקראתי אני בפרשתו של אהרן אחי.

ולכאורה נשאלת השאלה: "מי התיר למשה לגרוע אות מן התורה, וגם אם כתב את ה'אלף זעירא' בכל זאת גרע מן הדיו הדרוש לכתיבת האות המלאה, והלא מצאנו שר' עקיבא דרש תילי תילים של הלכות מקוצצו של יוד, זאת אומרת שמכל טיפת דיו בתורה ניתן ללמוד הרבה הלכות, יוצא מזה שמיעוט הדיו גרע במשהו מהלימוד שניתן ללמוד בתורה?

אלא, כל המטרה והתכלית בלימוד התורה היא הכנעת הלב ועבודה על המידות בבחינת "הצנע לכת עם א-לוקך", ולכן, אם על ידי זה שמשה מיזער את האות 'אלף' אנו מתודעים לצניעותו ולענותותו של משה וממנו אנו לומדים על עצמנו ומתחזקים בצניעות, בענוה ורגישות לצרכי הזולת ולרגשותיו, הרי שהשגנו את מטרת הלימוד בתורה למרות (ואולי בזכות) ה'אלף הזעירא'.

אם הכהן המשייון יוֹטֵא, לְאִשְׁמֹת הָעַם: (ד, ג)

רבי שמעון סופר היה אומר: כך קיבלנו מרבותינו (ערכין יז, א): רבי יהודה הנשיא אומר: "דור לפי פרנס". אם ראית דור שמנהיגו גדולים וצדיקים – זכות הדור היא, אם ראית דור שראשו דלים וריקים – אשמת הדור היא. לכן, "אם הכהן המשיח יחטא", סימן הוא ש"לאשמת העם" – העם אינו ראוי למנהיג טוב יותר.

אם הכהן המשייון יוֹטֵא, לְאִשְׁמֹת הָעַם: (ד, ג)

אֲשֶׁר נָשִׂיא יוֹטֵא, וְעָשִׂה אֶזְזֹת מִכָּל מִצְוֹת ה' א-לֵהוּ אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ, בְּשִׁגְגָה וְאִשָּׁם: (ד, כב)

על כהן משיח שחוטא בשגגה אומרת התורה "לאשמת העם". אולם כשנשיא חוטא, האשמה נותרת לעצמו "ואשם". "המשך חכמה" מנסה לבאר את פשר השוני ביחסה של התורה אל שגגת הנשיא ואל שגגת הכהן המשיח.

'העניין שהכהן המשיח הוא הנכנס לפני ולפנים, הוא האיש אשר יבקשו תורה מפיו במשפט האורים ועל פיו יצאו ועל פיו יבואו, הנה שגגתו עולה זדון. כי העם לא יחשבו אותו לשגגה או טועה, או מתאוותו ודמיונו, כי קדוש יקראו לו, וכל היוצא מפיו קדוש הוא להם'.

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

גמ"ח תפילין "יד יצחק" – בני ברק

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" ומדרשת "ויזרע יצחק" בני ברק

שירת בקשות נוסח מרוקו ("שיר ידידות") ערב שבת (בשבתות החורף) - 20:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב
לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו מוצאי שבת - 20:30 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב

לכן, אם הכהן המשיח יחטא בשגגה יחשבו שאין זה חטא כלל שנכשל בו הכהן. המון העם ממנו יראה וחלילה כן יעשה, כדבר שאין לתלות בו טעות. קיים חשש כבוד שההמון יפרש את השגגה ככוונת זדון, ואם ישגה 'ינהגו כמוהו כל בני ישראל אשר יקראו לו קדוש באשר יהיה המכפר והמרצה ישראל לאבינו שבשמים'. לכן אמרה התורה "לאשמת העם."

אולם היחס לחטאי הנשיא ומניעיהם הוא שונה בתכלית ומפוכח:

'אבל נשיא אף כי ימשול בכוחו ובחרבו, בכל זאת לא יטו העם אחריו. כי לגודל הרחבת דעת המלך הוא נקל להיכשל יותר מאחד העם. לכן הזהרתו תורה יתר על דברים המרחיבים דעתו ומרימים לבבו. שלא יכשל, כי הוא עלול לזה יותר מאחד ההמונים.'

אין חשש שהעם יפרש את שגגת הנשיא מעבר לחולשות הכל כך מוכרות של מי שהשררה בידיו. "אשר נשיא יחטא". (משך חכמה)

פנינים מהמגילה

וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ, מֵעַל יָדוֹ, וַיִּתְּנָהּ, לְהַמֵּן בֶּן הַמְּדֵתָא הָאֲגָגִי צֶרֶר הַיְהוּדִים: (ג,י)
חז"ל דרשו על פסוק זה בגמרא (מגילה יד.)

"משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה: לשני בני אדם לאחד היה לו תל בתוך שדהו ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו, בעל חריץ אמר: "מי יתן לי תל זה בדמים?", בעל התל אמר: "מי יתן לי חריץ זה בדמים?", לימים נזדווגו זה אצל זה אמר לו בעל חריץ לבעל התל: "מכור לי תילך", אמר לו: טול אותה בחנם והלואי"

הנמשל: אחשורוש רצה להפטר מהיהודים וכשבא המן ורצה לשלם לו על הריגת היהודים, סרב אחשורוש לקבל את הכסף ואמר:

הַכֶּסֶף נִתּוֹן לָךְ, וְהָעַם, לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ: (ג,יא)

אומר ה"חתם סופר" מאז ומעולם רוצים הגויים להשמיד את עם ישראל ח"ו, וישנן שתי שיטות לבצע מזימה זו, שיטת 'אמריקה' ושיטת 'רוסיה'. שיטת 'אמריקה' – לתת לעם ישראל חופש ושוויון זכויות, דבר שיגרום להתבוללותם של היהודים בארצם, וכך להפטר מהם. שיטת 'רוסיה' – לרדוף את היהודים, להציק להם על ידי פוגרומים ועלילות דם ולהגביל אותם על ידי חוקים ותקנות.

המחלוקת בין אחשורוש להמן היתה בשיטה שתגרום להשמדת היהודים:

אחשורוש סבר להשמיד את היהודים בשיטת 'אמריקה' – על ידי התל, כלומר להגביה את היהודים ולהשוות את זכויותיהם לשאר העם וזאת על ידי הזמנתם למשתה כמו כולם, ובכך להשכיח מהם את התורה ולשלבם בין העמים עד שיתבוללו ויאבדו ח"ו.

המן העדיף את שיטת 'רוסיה' – החריץ – השמדת העם ביום אחד על ידי גזרות ופוגרומים.

וַיֹּאמֶר הַמֵּן לְמֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוּשׁ, יֵשְׁנוּ עִם אֲזוּד מְפֹרָד וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים, בְּכָל מְדִינֹת מְלְכוּתְךָ, וְדַתֵּיהֶם שִׁנּוֹת מִכָּל עַם, וְאֵת דַּתֵּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים, וְלְמֶלֶךְ אֵין עֲוֹנָה, לְהַגְיוֹנָם: (ג,יז)
בזמן סעודת פורים, הסביר רבי מאיר שפירא מלובלין את הפסוק הנ"ל בדרך הלצה:

המן אומר לאחשורוש, לעם ישראל יש הרבה חגים מכל מלך שהיו אצלו יש להם חג רק ממך עדיין אין להם חג. וכך יש להבין את הפסוק: "וְדַתֵּיהֶם שִׁנּוֹת מִכָּל עַם", – הדת שלהם והחגים שלהם נוסדו מכל עם, "וְאֵת דַּתֵּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים", – אך אין להם עדיין חג מאת אדוני המלך אחשורוש, מה דעתך שנגזור עליהם גזירה ואז יהיה להם נס וינצלו ממנה וכך יהיה להם חג גם ממך?

למתפללי בית הכנסת "הרמב"ם"

האזכרה לא"א ר' יצחק בן חמו ז"ל תערך ב"ה ביום רביעי יב אדר ב' בערב בשעה 6:00

העליה לבית העלמין תהיה ב"ה ביום חמישי בבוקר בשעה 8:00

שבת שלום!!